



Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím:

A lezüllött állatkert

Forrás:

Magyarország

Br

(Helv)

iaia x. iq

(Idő)

(Köt. füz.)

(O

Osztályozás

Tárgy

590.06

Hely

Idő

1919.

Személy

A lezüllött állatkert

Az állatoknak nincs mostanában jó dolguk, az embernek megcsúszott a szíve, ha az állatkerten végigmegy. Annyi köztük a koldus, akár a nagyváros utcáin. Könnyörögve néznek ránk, a mancsaikat nyújtogatják, csak épen hogy beszélni nem tudnak, mint az utcai koldusok. A rókák, hiénák, farkasok, majmok mind odagyűlnek a rácshoz, ha megállunk előttük, néma várakozással meresztik ránk a szemüket, egy öreg ordas szinte szivettépően kér tőlünk egy falat bust, a róka pedig olyan alamuzsian sunyi, jámbor pofát vág, mintha sohase lopott volna tyukot a parasztok udvaráról. Az oroszán, amely máskor csak böjtös napot tartott hetenként, most legalább háromszor böjtöl, mert nincs lóhús, pótlékokat pedig a sivatag királya nem eszik. A him-oroszlán, mint egy öreg filozófus, szunyókálással veti el a koplalás gondját, de hitvese, aki meglehetősen hisztérikának látszik, nem nyugszik bele ilyen könnyen a dolgok folyásába s a nyomoruságos élet egyetlen megszerezhető élvezetével: a szerelemmel igyekszik magát kárpótolni a nélkülözésért. Tanuja voltam egy esabitási jelenetnek, melyhez hasonlót még az afrikautazók se igen látnak: a nőstény oroszlán valóságos udvarolt az urának, becézte, simogatta, ölelgette, míg végre a hím „az ember még sincs fából” — kiáltással lomhán, öregurason feltápáskodott s bizonyos méltósággal viszonzta a szerelmi ömlengéseket. Az oroszlánok is rájöttek már arra, amire a szegény ember: hogy a nyomoruságban a szerelem a legolcsóbb mulatság.

A háborúnak s az utána következő szörnyű időknek az állatok közt is meg vannak az áldozatai: a 3500 főnyi állományból körülbelül 2000 elpusztult, s az élőknek is meglehetősen rosszul megy a dolguk. Épp úgy lesóványodtak és elzülltek, mint többi barátaink, akik most két-három számmal szűkebb gallért viselnek, mint a béke-időkben. Nem kimélték meg őket még a lakásrekvizitálástól sem: négy-öt családot összeszorítottak egyetlen barlangba vagy ketreche, hogy a fűtési költségekkel takarékoskodjanak. Rozmár, fóka, tengeri hal nincs többé, s az utolsó zsiráf is mostanában mondott bucsut a földi létnek.

A szegény állatokon meglátszik, hogy nincsenek megelégedve a háboru-utáni korszattal. A majmok csak krumplit és főtt kukoricát kapnak s hónapszám se látnak egy kis déli gyümölcsöt, az elefánt azt hiszem csak szénajegyre kap szénát, a viziló pedig, amely sokat tart a hasára, valósággal buskomor lett a koplalástól. Az általános legyöngülésnek konstatálható jelei is vannak: például az oroszlánné, mely felséges urát minden évben pedánsul meg szokta lepni egy-egy kicsike bestiával, az idén megelégedett hitvesi kötelességéről. Még a véletlen is hozzájárul a létszám apadásához: a viziló-anya a minap szórakozottságból agyonnyomta a kicsikéjét. Ez már több ízben megtette s az igazgatóság, hogy a jövődéli katasztrófának elejét vegye, most elhatározta, hogy ezután nem anyatejen, hanem cuclin fogja fölnevelni az újszülött vizilovakat. Bizonyosan bájos látvány lesz, amin a gracióz kis vastagbőrű, mint egy pólyásbaba, a cuclit szopogatja.

Megelégedett állatot csak hármat látam az egész állatkertben: a jegesmedvét, mely oly buta, hogy a mesérséges sziklát jéglapoknak nézi s oly boldogan sétál a cipős októberi napon, mint ha körülötte a jégsarki tenger torlaszai tornyosulnának, egy drága, százszínű fácán, mely királynői flegmával nézi, hogy a beröpült verebek a kukoricáját fölfalják s egy bundur-névre hallgató, indiai majom, mely egy kövér és jólápoltt urasági úras arcával, karbatett kézzel néz farkasszemet velünk. Ez méltóságán alulnak tartja, hogy a kedveskedéseinkre reagáljon: ugylátszik, ismeri a legutóbbi idők történetét s szégyenli, hogy az emberi fajjal rokonságban van.

A proletárdiktatúrában az állatok teljes passzivitással viselkedtek, bizalmiukat se választottak maguk közül, de nem lehet ugyanezt elmondani az ápolókról, akik közül hetet elbocsátottak, mert a kommunizmus idejében rosszul viselkedtek. Maga a tudós Lendl doktor, az állatkert megteremtője és igazgatója is fegyelmi alatt áll, Buczászky főjegyző vezeti ellene a vizsgálatot. Az a vád ellene, hogy a diktatura idejében a létesítendő külön természettudományi múzeum igazgatójává nevezték ki. Hivatalnokait már mind kihallgatták, s ezek egyértelműleg azt állítják, hogy Lendl már évekkel ezelőtt forszírozta a természettudományi múzeum kiválasztását a történelmitől, már Károlyi is ki akarta nevezni igazgatónak, s tiszta véletlen, hogy ügyét a hirtelen uralomra kerülő népbiztosok intézték el. Akik együtt működtek vele, azt mondják, hogy ő tisztán tudományos szempontok vezették, s hogy az oroszlánok, tigrisek,

elefántok, madarak és tengeri puhányok közt nem is szokásos a politizálás. Én nem tudom, hogyan áll a dolog, bizonyosan hiba volt Lendltől, hogy a népbiztosok kinevezését elfogadta, de ha az állatokat, mint legjobban érdekeltet, megszavaztatnák, alighanem Lendl mellett döntenének, mert a régi jólétüket mind neki köszönhatték. Nem is tartom kizártnak, hogy legközelebb egy tigrisből, pumamacskából, farkasból, őzikéből, emdeni ludból, tengeri csillagból és pávaszemű pillangóból álló deputáció hiszteleg Bucsánszky főjegyzőnél, hogy adják vissza Lendl doktort az állatkeretnek. Talán még a sivatag királya, az oroszlán is velük megy, pedig őt, aki méltóságánál fogva rojalista, aligha lehet azzal gyanúsítani, hogy a kommunis-
tákkal együttérez.

Szomaházy István.